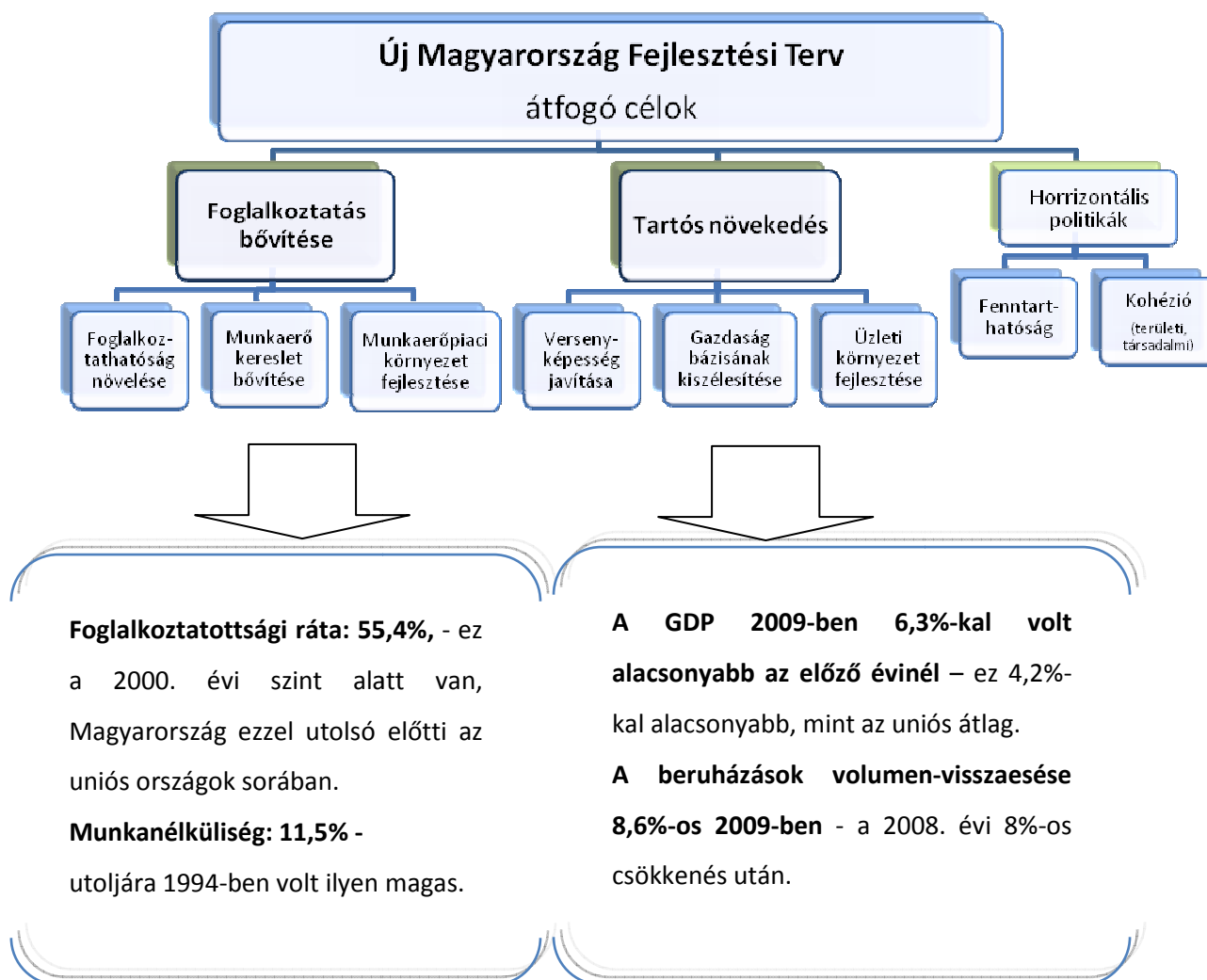

IX. Összegzés

Magyarország történelmi esély előtt állt az ÚMFT megfogalmazásakor, mint ahogy történelmi esély előtt áll ma is. A 2006-ban papírra vetett tétel érvényességére mindössze az azóta eltelt időszak eredményessége vet némi árnyékot. Ha a 2013-ig hátralévő években nem sikerül világosan megfogalmazott és a végrehajtásban is érvényesített prioritások mentén dinamizálni a fejlesztési források felhasználását, ezt a lehetőséget elszalasztott esélyként fogják említeni a majdani történelemkönyvek. A forrásfelhasználás területén mutatkozó gyengeségeket világosan mutatja, hogy a megvalósult fejlesztések érzékelhető módon nem járultak hozzá sem a gazdaság dinamizálásához, sem pedig hazánk lemaradásának csökkentéséhez.

Természetesen az is vitathatatlan tény, hogy az ÚMFT 2006-os megfogalmazása óta a világ gazdasági környezet is jelentősen megváltozott: a fejlett „nyugati” társadalmak is mély pénzügyi recesszióba süllyedtek, amelynek a mai napig nem látjuk sem a végét, sem a következményeit.

Az elmúlt évek világgazdasági recessziója és az Euro-övezetet érintő válságtünetek azonban nem teszik zárójelbe, csupán árnyalják azt a tényt, hogy 2010-re Magyarország messzire került az ÚMFT-ben megfogalmazott céloktól. Magyarország az Uniós országok releváns gazdasági adatainak összehasonlításában szinte minden tekintetben sereghajtó szerephez került.

A fejlesztési források hatékony felhasználása érdekében az egyik legfontosabb teendő a „hogyan tovább” kérdésének megválaszolása. Ebből a „tovább” nem lehet kérdés. A „hogyan” viszont annál inkább.

Ennek megválaszolása azonban túlmutat egy még oly tapasztalt és felkészült cég lehetséges vállalási horizontján is, mint a MAPI. Ezért az Újratervezés 2.0.1.0 tanulmány elkészítésekor a MAPI kutatókoordináló munkacsoportjának tagjai

- ▶ több mint 100 interjút szerveztek meg kutatókkal, gazdasági elemzőkkel, támogatási politikával foglalkozó szakemberekkel, pályázati tanácsadókkal;
- ▶ 10 helyszínen, országos „roadshow” keretében több mint 200 üzletemberrel folytattak szakmai konzultációt,
- ▶ és egy elismert piackutató cég bevonásával elemezték az EU-s támogatások hazai környezetre gyakorolt hatását.

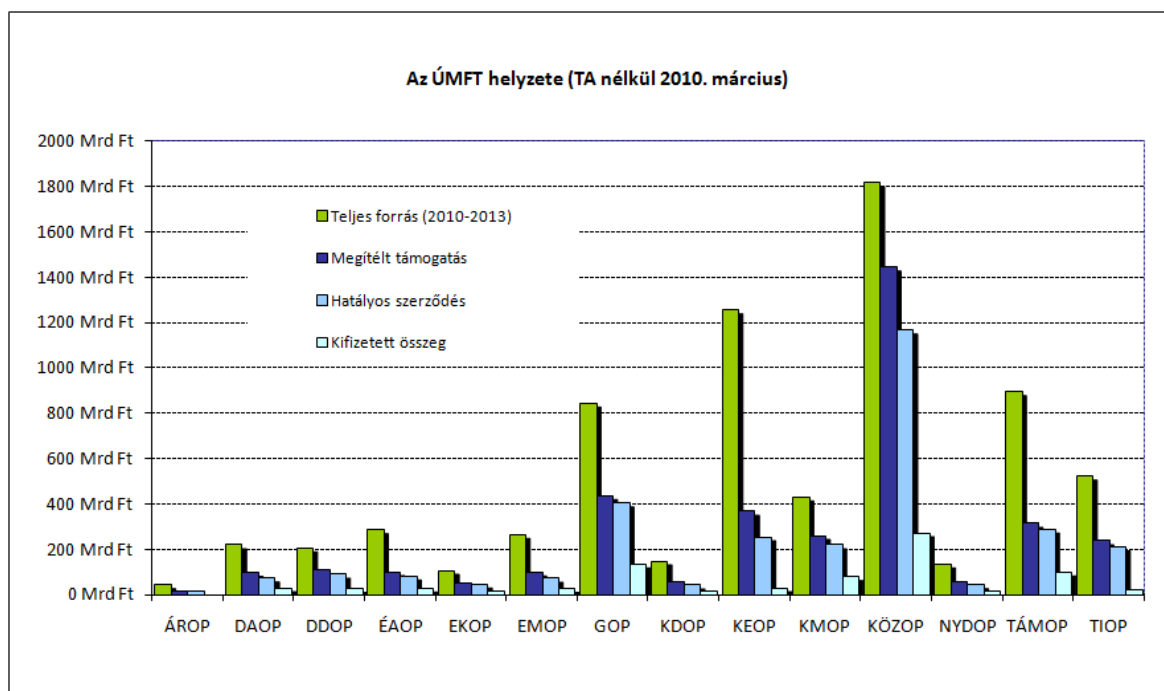
A széleskörű és mélyreható adatgyűjtés, valamint szakmai konzultációsorozat célja a mára kialakult gyakorlat – mint kiindulási helyzet – tudományos alaposágú feltárása, elemzése, az eredmények szintetizálása: *azaz végső soron a jövő fejlesztéspolitikáját meghatározó lehetséges dimenziók és kitörési pontok beazonosítása volt.* Ennek során világossá és egyértelművé vált, hogy a jelenlegi diszfunkcionálisan szerteágazó és elaprózott célrendszer helyett jóval egyszerűbb, átláthatóbb, a valós prioritásokat egyértelműen tükröző fejlesztéspolitikai dimenziók körülhatárolására van szükség.

A MAPI kutatási eredményei alapján az uniós fejlesztési források felhasználásának javasolt dimenzióit, **fókuszait és kitörési pontjait egy összefoglaló táblázatba rendszereztük.**

Dimenzió	Fókuszpont	Kitörési pont
1. A társadalom lelki egyensúlya	Kommunikáció	Hiteles célok: új fejlesztési program
		Pozitív kommunikáció
		Eredmény szemlélet
2. A társadalom fizikai egyensúlya	Humán szolgáltatások komplex kezelése	Foglalkoztatás-bővítés komplex eszközökkel: vidékfejlesztés, vállalkozásfejlesztés, turizmus, családbarát munkavállalás, szakképzés, stb. Egészségügyi szolgáltatások fenntartható fejlesztése
	Fenntartható település és környezet	Környezet- és energiahatékony településfejlesztés
3. Gazdasági környezet stabilitása	Új vállalkozás-orientált fejlesztési program	Komplex fejlesztések támogatása
		Nemzetközi, geopolitikai szerep erősítése
		Vállalati innováció segítése
		Beszállítók támogatása a nagyvállalatok bevonásával
4. Intézményi környezet fejlesztése	Állampolgár-központú kormányzat	IT-eszközök alkalmazása (e-kormányzat) Szolgáltató szemlélet a „hatósági” helyett
	Hitelesség és valódi konzultáció	Társadalmi konzultáció és versenyző célok rendszere Célkijelölés-végrehajtás-mérés-értékelés-visszacsatolás mechanizmus

Meggyőződésünk, hogy az ÚMFT megújításának bemutatott 4 dimenziós modellje jelentősen növelheti Magyarország versenyképességét és az Uniós fejlesztési források felhasználásának hatékonyságát, gyorsaságát.

Bár az egyes Operatív Programokhoz (OP) rendelt célok elérése nem áll egyenes arányban a rendelkezésre álló források felhasználásával, mégis **érdekes tanulságok vonhatók le az egyes OP-okhoz rendelt források, megítélt támogatások, hatályos szerződések és kifizetések arányszámaiból.**

Az ÚMFT forráskerete¹ (TA² és VOP³ nélkül): ~ 7.200 Mrd Ft

- Lekötött forráskeret: ~ 3.700 Mrd Ft (51%)
- Támogatási Szerződéssel lekötött keret: ~ 3.000 Mrd Ft (42%)
- Kifizetett összeg: ~ 800 Mrd Ft (11%)

Az időarányos lekötés EU-s szinten is jónak mondható, azaz általános szinten jelentkező „abszorpciós” (felhasználási) probléma nem mutatkozik. Ugyanakkor

1. a felhasználás aránya jelentős, olykor riasztó eltérést mutat az egyes OP-oknál;
2. az elköltött milliárdok eredményéről és az ÚMFT gazdasági és társadalmi hatásairól kevés vagy negatív információk állnak csak rendelkezésre.

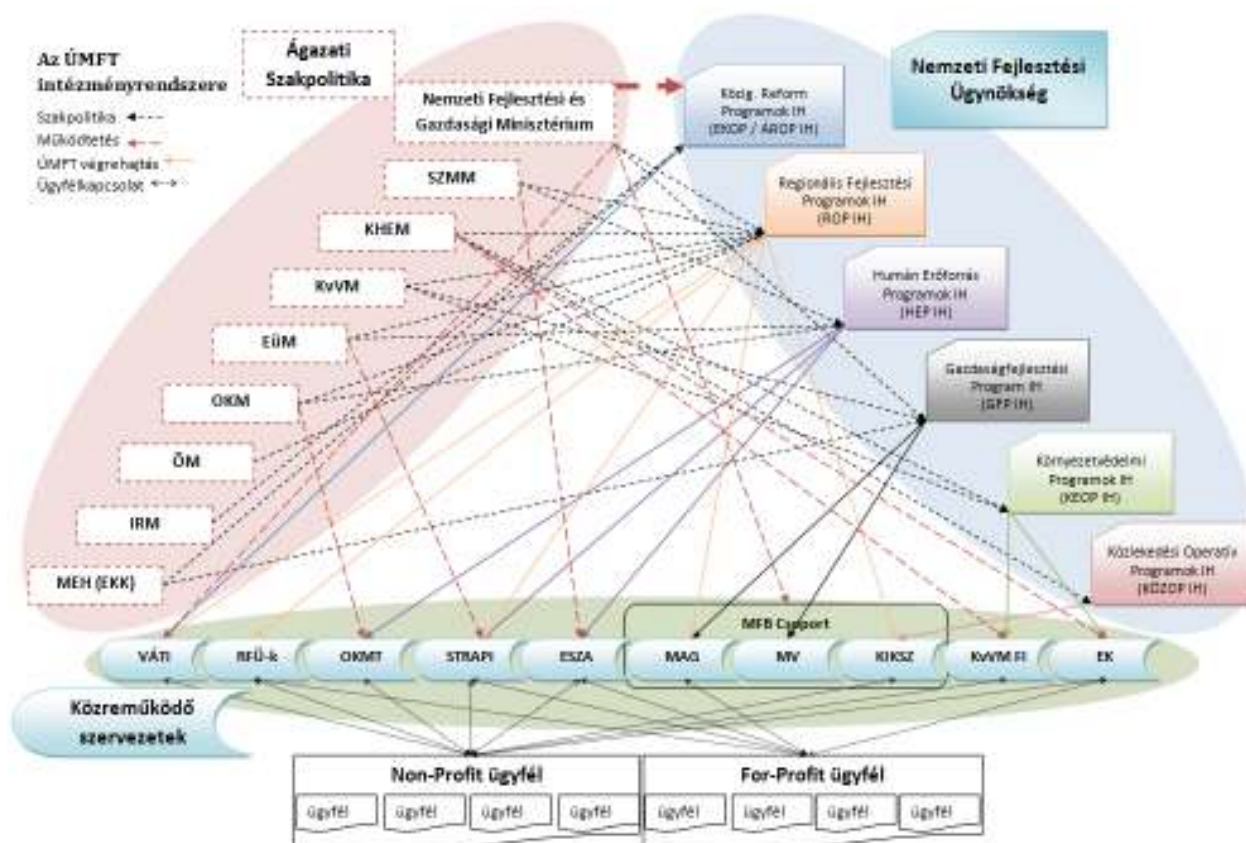
¹ Az adatok az NFÜ honlapon elérhető nyilvános tájékoztató felületről származnak <http://emir.nfu.hu/nd/kozvel/>

² TA (Technical Assistance): az egyes programok technikai-operatív lebonyolítását, az OP projektjeinek végrehajtásához kötődő tevékenységeket támogatják (elsősorban a közreműködő szervezetek tevékenységei).

³ VOP: az Új Magyarország Fejlesztési Terv, illetve az összes operatív program végrehajtásához kötődő stratégiai, rendszerszintű tevékenységeket hivatottak támogatni (a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és a horizontális szervezetek feladatai).

A helyzet azonban más szempontból is több mint elgondolkodtató. Ugyanis miközben számos pályázat célja a hazai kkv-k fejlesztése, azok hazai és európai versenyképességének növelése, és miközben gigantikus intézményrendszer épült az ÚMFT végrehajtása köré, aközben a 2010 márciusában lezárult, a pályázatok kis- és középvállalkozói ügyfélszegmensét vizsgáló felmérés szerint a megkérdezett – s épp e pályázatok célcsoportját alkotó – vállalkozók harmada egyáltalán nem tudott az ÚMFT forrásokat felhasználó projektek eredményeiről.

Az ÚMFT jelenlegi intézményi kereteit bonyolult együttműködési hálózat jellemzi. E bonyolult intézményrendszer nagyban hátráltatja a gyors, egyszerű és ügyfélbarát végrehajtást.

Az ÚMFT megvalósítása számokban	<ul style="list-style-type: none">▼ 15 Operatív Program▼ 6 OP Irányító Hatóság + 1 Koordinációs IH▼ 9 ágazati szakminisztérium▼ 16 Közreműködő Szervezet▼ >1.300 meghirdetett pályázati konstrukció▼ >2.500 fős becsült belső állományi létszám
---------------------------------------	--

A különböző Operatív Programok (OP) és Közreműködő Szervezetek (KSz) metszéspontjában 27 különböző ponton kapcsolódhat „ügyfél” az ÚMFT támogatási rendszeréhez.

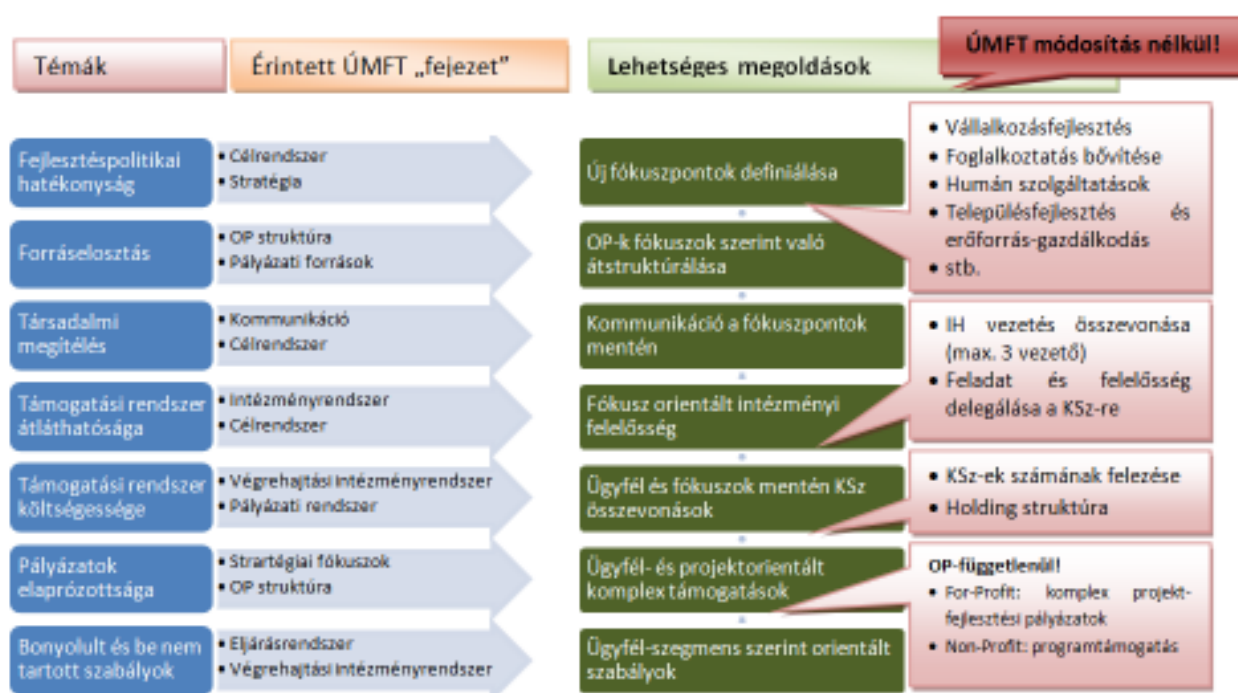
Az ÚMFT intézményrendszerében mindeddig a pályázatok és az OP-ok szerinti szerveződés jelentette a legfontosabb rendezőelvet, azaz az intézményrendszer nem a fejlesztéspolitikai prioritások, nem az elvárt eredmény, nem az érintett ügyfélszegmens és nem a projekt típusok mentén szerveződött. Mindez külön-külön és együttes hatásait tekintve is alacsony hatékonyságú működést eredményez.

Ezt csak tetézi, hogy az intézményrendszer jelenlegi finanszírozása fenntarthatatlan – már 2011-től többletterhelést jelenthet a költségvetésnek.

Újratervezés 2.0.1.0

A fejlesztéspolitika és az ÚMFT újragondolása nem csak időszerű, hanem kötelező is. Jelenleg is folyamatban vannak az ÚMFT OP-ok közbenső értékelései. Az értékelések lehetőséget adnak a program- és intézményi szintű átgondolásra. Az OP-ok végrehajtásának módja és mikéntje tagállami felelősség, azaz a fejlesztéspolitikát meghatározó kormánzatnak döntő felelőssége van, de egyedülálló lehetőséggel is rendelkezik ezen a téren.

A jelenlegi alapstruktúra megtartásával – vagy csak technikai módosításokkal – is **van gyors eredményt ígérő („quick-win”) lehetőség a rendszer orientálására a kitörési pontok felé.**

Az OP-struktúra uniós elvárások szerinti megőrzése mellett egy új, fejlesztési fókuszpontok szerinti **„fordítókulccsal”**

- a kitörési pontok és
- az ügyfélszegmens szerinti

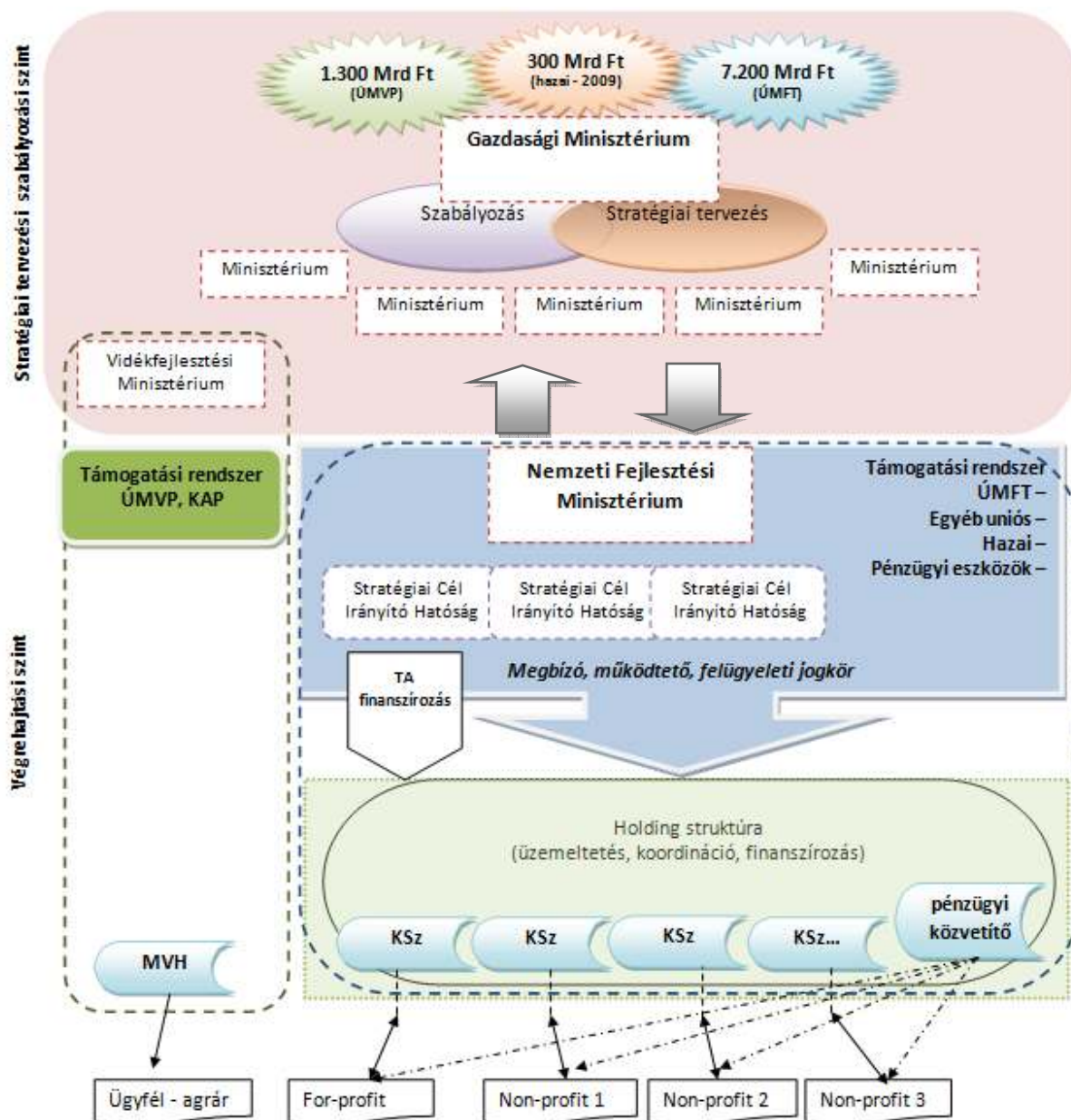
fejlesztéspolitikai célok elérhetővé válnak.

Avagy a MAMI által javasolt 7 Fejlesztési Program

	Fókuszpontok szerint: Fejlesztési programok	Ügyfélkör	ÚMFT OP	Tartalom
Kapcsolódó hazai forrás: - KKV Célelőirányzat - Zöld Beruházási Program - Innovációs Alap - EKD	1. Vállalkozásfejlesztési program	For-Profit: vállalkozások, gazdasági társaságok	GOP	Komplex vállalkozásfejlesztés, Vállalati Innováció, Vállalati IT, Logisztika
			KEOP	Vállalatok energetikai beruházásai
			TÁMOP	Vállalati képzések (szakképzés)
			ROP-ok	Regionális gazdaságfejlesztés, Telephelyfejlesztés, Ipartelepítés
Kapcsolódó hazai forrás: - Foglalkoztatási Alap	2. Foglalkoztatási program	Non-profit: Önkormányzatok, Költségvetési szervek, Állami szervek	TÁMOP	Foglalkoztatás, Felsőoktatás, Oktatás
			TIOP	Oktatási infrastruktúra
Kapcsolódó hazai forrás: - Turisztikai Célelőirányzat	3. Humán szolgáltatások fejlesztése	Non-profit: Önkormányzatok, Költségvetési szervek, Állami szervek	KEOP	Életmód és fogyasztás
			TAMOP	Egészségmegőrzés, Egészségügyi humán fejlesztések
			TIOP	Egészségügyi infrastruktúra
			ROP-ok	Humán infrastruktúra
Kapcsolódó hazai forrás: - Zöld Beruházási Program	4. Turizmusfejlesztési program	Non-profit: Önkormányzatok	ROP-ok	Turisztikai
			5. Települési erőforrások fejlesztése program	Non-profit: Önkormányzatok, Költségvetési szervek, Állami szervek
ROP-ok	Városfejlesztés			
	6. Szolgáltató közigazgatás korszerűsítési program	Non-profit: Önkormányzatok, Költségvetési szervek, Állami szervek	ÁROP	Államreform
			EKOP	E-közigazgatás
	7. Közlekedésfejlesztési program	Non-profit: Önkormányzatok, Költségvetési szervek, Állami szervek, NIF	KÖZOP	Közlekedésfejlesztés
			ROP-ok	Közlekedési infrastruktúra

A bemutatott modell előnye, hogy a Fejlesztési Programok komplexen kezelik a hazai költségvetés, valamint az ÚMFT forrásait, és „ügyfélre szabott”, gyors támogatást nyújtanak.

Avagy a MAPI javaslata az intézményrendszer megújítására

A MAPI által javasolt fejlesztéspolitikai irányítás legfontosabb alapelemei:

- **a szakpolitikai tervezés és koordináció egy kézben** tartása (EU és hazai források tervezése egy helyen);
- **az irányítás (megbízó, tulajdonos) és működtetés (finanszírozás) egy kézben** tartása;
- **a végrehajtás (KSz) ügyfélszegmens szerinti szervezése** és költséghatékony, holding-struktúrában való működtetése.

Az átstrukturálással az intézményrendszer „lefelezhető”

Ügyfélkör	szolgáltatás terület	Előzetes	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület
Más vállalkozás												
Helyi váll. / váll. / váll.												
Állam / önkormányzat / gazdasági szervezet / köznevelési / egészségügyi / szociális / katasztrófa / védelem / köznevelés												
Övli szervezetek												

Ügyfélkör	szolgáltatás terület	szolgáltatás terület és azonosított szolgáltatás	szolgáltatás terület	Vállalkozásfejlesztés	finanszírozás	szolgáltatás	Tulajdon	szolgáltatás	szolgáltatás
Más vállalkozás									
Helyi váll. / váll. / váll.									
Állam / önkormányzat / gazdasági szervezet / köznevelési / egészségügyi / szociális / katasztrófa / védelem / köznevelés									
Övli szervezetek									

A KSz-ek

- ▶ fejlesztési irányú és
- ▶ ügyfél-orientált

összevonásával jelentős **egyszerűsítés** és **költségmegtakarítás** érhető el, nem beszélve a társadalmi hasznáról, azaz a pályázók megelégedéséről.

A MAPI által vázolt ÚMFT (és hazai) támogatáspolitikai struktúra jellemzői:

Megnevezés	Adat	Jellemző
Operatív Program	15 db	Az EU felé történő adatközlés és indikátor jelentések egysége.
Irányító Hatóság vezető	≤ 3 db	A vezetők alá szervezett önálló egységek fejlesztési fókuszok (új Fejlesztési Programok) és nem OP-k szerint szervezettek
Fejlesztési Program	< 7 db	Stratégiai Fókuszok és elvárt hatások mentén újratervezett programok
Közreműködő Szervezet	< 5 db	<ul style="list-style-type: none"> ➤ For-profit ügyfelek: 1 db KSZ ➤ Non-profit ügyfelek: 4 db tematikusan szervezett KSZ egy szakmai irányítás mellett, amit a holding struktúra biztosít ➤ Gazdasági társaság formában ➤ Nagyobb végrehajtási felelősség
Létszám csökkenés	~ 15%	Holding struktúrának és ügyfél szempontú folyamatszervezésnek köszönhetően
Költség csökkenés	~ 25%	Holding struktúrának köszönhetően

Vállalkozásfejlesztés 2.0.1.0 Program

Az ÚMFT keretében a vállalkozásoknak jelenleg 10 különböző Közreműködő Szervezet, 4 különböző Irányító Hatóság vezénylete mellett, 10 különböző Operatív Programból nyújt támogatást.

Az ÚMFT-ben a vállalkozások számára rendelkezésre álló direkt források:

Program	Státusz	Teljes forráskeret		Támogatás lekötés		Támogatás kifizetés	
		Mrd Ft	Mrd Ft	%	Mrd Ft	%	
GOP		850	440	51%	135	16%	
ROP-ok		350	130	37%	45	13%	
TÁMOP		170	85	50%	30	18%	
KEOP		100	15	15%	3	3%	
Összesen		1.470	670	45%	213	14%	

Vállalkozásfejlesztésre az ÚMFT-n kívül is számos forrás áll rendelkezésre. Közel 40 szervezet foglalkozik vállalkozásfejlesztéssel: hitelezés, képzés, tanácsadás, tőkejuttatás formájában. Önálló vállalkozásfejlesztési forrásokat tartalmaz az Innovációs Alap, a KKC és az ÚMVP is.

Összegezve: a jelenlegi támogatási rendszer elaprózott, kevésbé hatékony és költségesen működik.

Ezzel szemben a vállalkozásfejlesztés hatékonyságát nagyban növelné, ha a jelenleg rendelkezésre álló különböző források és intézmények integráltan, összehangolt és áttekinthető célok és elvek szerint működnének a jövőben.

A MAPI integrált megoldásra tett javaslatának két pillére:

- 1. A vállalkozásfejlesztési intézményrendszer összehangolása, holding struktúrába szervezése - „Enterprise Hungary”.**
- 2. A vállalkozásfejlesztési források egy kézben tartása: közös stratégia, közös végrehajtás, közös pályázati rendszer - gyorsabb, hatékonyabb forráselosztás.**

Javaslatunk a „Vállalkozásfejlesztés 2.0.1.0 program és alprogramjai” tartalmára és forrásaira – egy Közreműködő Szervezettel:

Kitörési pont	Tevékenység/Alprogram	Program tartalma	Forrás
Foglalkoztatás-bővítés	1. Kis- és mikro vállalkozások működésének támogatása	A legnagyobb foglalkoztató „szektor” általános működési feltételeinek – fennmaradásának – segítése.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ ROP ➤ UMVP ➤ KKC ➤ KEOP
	2. Helyi vidéki ipar támogatása	A vidék lakosságmegtartó képességének növelése, hagyományos „iparágak” újraindulásának, piacra jutásának támogatása (RFÜ-k és HVK-k ITD bevonásával).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ ROP ➤ UMVP ➤ KKC
	3. Családbarát foglalkoztatás támogatása	Oktatás, képzés a munkahely megtartás és a kismamák visszatérésének elősegítésére. Tanműhelyek új szakképzett munkahelyek létrehozása érdekében. Távmunka, részmunkaidős munkahelyek létrehozása, a visszatérő kismamák és a szürke munkaerő „láthatóvá tétele” érdekében.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ TÁMOP ➤ GOP ➤ UMVP
	4. Kapacitásbővítés erősítése	Létszámvállalás/megtartás vagy foglalkoztatáshoz kötött gazdálkodási mutató opcionális vállalási feltétel. Kapacitásbővítő /-létrehozó projektek esetében kötelező.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ ROP ➤ UMVP ➤ EKD ➤ KEOP
Nemzetközi, geopolitikai szerep erősítése	5. Logisztikai tevékenység fejlesztése	A jelenleg is piaci elégedettség mellett működő GOP pályázat változatlan folytatása.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP
	6. Piacra jutási tevékenység támogatása	Minden támogatás esetén elszámolható a marketing és nyelvi képzés , idegen nyelvű honlap. Az ITD külső piacra jutási tevékenységének javítása (állami kereskedőház funkció!). Hazai forrásból a kereskedelem fejlesztés támogatása: innovációhoz, vagy termékfejlesztéshez kötötten, kereskedelmi klaszterek (piaci kereskedőház).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ ROP ➤ UMVP ➤ KKC

A pályázati rendszer finomhangolása: az ún. „traded /non-traded” szektor elemzése és a traded tevékenységek célzott támogatása

Kitörési pont	Tevékenység/Alprogram	Program tartalma	Forrás
Beszállítók támogatása a nagyvállalatok bevonásával	7. Integrátor támogatás	Nagyvállalatok felelős bevonása a beszállítók támogatásába, beszállítóvá válás segítése.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ KTIA
	8. Beszállítói tevékenység támogatása	Már beszállító tevékenységet végzők támogatása újabb fejlesztések, innovatív eljárások, külpiaci tevékenység érdekében.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ ROP
Vállalati innováció segítése	9. Mindennapi Innováció támogatása	KKV-k innovatív tevékenységének támogatása. Az innováció érthetővé, megfoghatóvá tétele és az innovációs gondolkodás elősegítése az EU IMP³rove⁷ programja segítségével.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ IMP³rove
	10. IT termékfejlesztés	Önállóan az informatikai termék- (szoftver) fejlesztési „iparág” támogatása (bel- és külpiacra jutás segítségével).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ KKC
	11. Vállalati K+F+I kapacitások kiépítése	Nemzetgazdasági, vagy területi hatású innovatív kapacitások létrehozása és Magyarországon tartása komplex eszközökkel (Innovációs Alap bevonása is).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ EKD
Erőforrás gazdálkodás	12. Vállalati energiahatékonyság növelés	Minden egyes támogatás esetén elérhető vagy kötelezővé tehető (pl. ablakcsere, szigetelés, égőcsere). Önálló nagy, elsősorban megújuló energetikai vagy környezet-központú beruházások támogatása	<ul style="list-style-type: none"> ➤ GOP ➤ ROP ➤ UMVP ➤ KEOP
	13. Telephely fejlesztés	Kötelező energetikai, környezetvédelmi szempontok / beruházási elemek (pl. szigetelés, ablakcsere stb.). Ipari parkba történő betelepülés , bérleti díj, ipari parki szolgáltatások igénybe vételének támogatása.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ROP ➤ ROP

Végszó és köszönetnyilvánítás

Bízunk benne, hogy az Újratervezés 2.0.1.0 tanulmányunk problémafelvetései, legfontosabb konklúziói és javaslatai érdeemesek lesznek a továbbgondolásra. Erősen bízunk abban is, hogy a magunk szerény eszközeivel hozzájárulhattunk annak a történelmi esélynek a valóra váltásához, amit az Európai Unió által biztosított fejlesztési források hatékony felhasználása jelent hazánk gazdasági és társadalmi nyugatosodásának felgyorsításában. Természetesen nem gondoljuk, hogy az az egyetlen út, amelynek bemutatására kísérletet tettünk és azok az egyetlen üdvözítő megoldások, amelyeket e kiadványban ismertettünk. Két dologban mindenképpen bízunk: abban, hogy erőfeszítéseink helyes irányba tett lépéseknek bizonyulnak és abban is, hogy hazánk felemelkedéséhez az együttműködés és a közös gondolkodás képessége nélkülözhetetlen és kiaknázásra váró lehetőséget jelent.

Ezért is köszönjük mindazoknak, akik szakértelmükkel, javaslataikkal, gondolataikkal segítették munkánkat és mindazoknak, akik megtisztelő érdeklődésükkel tüntették ki az „Újratervezés 2.0.1.0 konferencia” keretében bemutatott eredményeinket.